

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Plettz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21 szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 „
Negyedévre ——— 6 „
Egy hónapra ——— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1901.

XXX. évfolyam. 121. szám.

Szerda, május 29.

Románia és Görögország.

Budapest, 1901. május 28.

Immár otthon van ismét a két uralkodó, mindegyik a maga rezidenciájában: Károly király Bukarestben, György király Athenben; és ha a közvélemény eddig hiában kutatta az igazi okot, mely a görögök fejedelmét a messze tengeri utra Fiuméba indította, hiában tűnődött a motívumon, melyből az abbázai entrevue eredt, az exposé, melyet Goluchowski gróf a magyar delegáció külügyi albizottságában adott, kielégítő felvilágosítást nyújt a közvéleménynek. Előadta Goluchowski gróf, hogy ama tárgyalásoknak, melyeket Ausztria-Magyarország az 1897. év április havában Oroszországgal folytatott, az az örvendetes eredményük lett, hogy a két monarchia közt a Balkán viszonyaira vonatkozólag egyetlen olyan komoly kérdés sem forog fenn, melyet teljesen békésen, teljes egyetértésben megoldani nem lehetne. Ezzel természetesen jócskán megrövidítették a balkáni kis potentátóknak azt a himbálódzó s alakoskodó politikájukat, mely szerint a két nagyhatalom közt mindig az egyiket a másik ellen játszoták ki; de még mindig nem volt meg a biztosság, hogy a balkáni államokban gyorsan változó kormányok a folyton fészkelődő kalandvágyat kellőleg megfékezik s magukat a belső fejlődés csöndes, szakadatlan előmozdításának szentelik. Mert éppen mivel ott az állami politika csupa frakciópolitikává forgácsolódik, az országban tehát többnyire elégedetlenség és viszály uralkodik, ami természetesen roppant ártalmára van a gazdasági működésnek, a hatalom mindenkori birtokosai, hogy a zavarokon valamiképpen átessenek, azt a csupán bódító, de mindig veszedelmes és soha sem gyógyító eszközt iparkodnak alkalmazni, hogy a belső erőket külső armányok támasztásában, harci zsákmányvágyban egyesítik. Ezért nem tudunk igazán szabadulni, Oroszországgal való zavartalan egyetértésünk dacára, a

délkeleti szomszédaink viselkedése okozta aggodalomtól, a kellemetlen meglepetéseken való aggodásunktól.

Es éppen így kell felfogni a tényállást Romániában és Görögországban, két olyan államban, melyek belső megerősödésükön működnek s nem szeretnék, ha őket e munkájukban zavarnák. E felfogásra az okot Bulgária magatartása Macedóniával szemben adta nekik. A macedóniai bizottság bűnös üzelmel Romániában, a zsarolások és orgyilkosságok, melyeket román alattvalókon követtek el, kik nem akarták zsebeiket ama bizottság rendelkezésére bocsátani, a bizottság széleskörű szervezete, melynek székhelye Bulgáriában volt, de a melynek a bolgár kormány legalább is nem alkalmankodott: ezeket Romániának fontos politikai tünetnek kellett tekintenie mely, hathatós ellen akcióra kényszerített. Románia nemcsak egy negyed milliónál többet tevő, Macedóniában lakó földieit, a gazdaságilag és kulturailag igen serény cinárokat nem akarja Bulgáriának martalékul adni, de a hatalmi viszonyoknak a Balkánon oly terjedelmes félretolását sem tűrheti egykönnyen, aminő Macedóniának Bulgária által való annektálása folytán következne be. Epp így áll a dolog Görögországban is, mely azt hiszi, hogy Macedóniára kiválóképpen alapos igényei vannak, egyelőre persze csak virtuálisak. A két államnak tehát közös nagy érdeke, hogy Macedónia jövőjének bolgár értelemben ne prejudikáljanak. E területet tehát egyelőre Törökországnak akarják megtartani, tehát a status quo-t kívánják fenntartani a Balkánon. Ez érdek lényegéből önként következik, hogy ha megállapodás történt, az csak a közös visszautasítás, a közös védelem, nem pedig a közös támadás szándékával történhetett. Tehát az esetleges megállapodás csak akkor szűnnék meg elvi, platonikus lenni, ha a Balkán-félszigeten valahonnan közvetlen vagy közvetve támadást intéznének Macedóni-

nak Törökországhoz való állása ellen. Oly megállapodást, mely lényege szerint az osztrák-magyar-osztrák együttműködéshez csatlakozik, a legszívesebben üdvözölnénk. Azok érdekeiben is, kik idejekorán — figyelmeztetve lettek. L. L.

Az új választások. A kormányhoz közel álló körökben úgy vélekednek, hogy az új általános képviselőválasztások az eddigi számítások szerint október 15-én, vagy 16-án fogják kezdetüket venni s etől az időponttól számított tíz nap múlva fejeztetnek be. Az idei általános választások terminusa tehát körülbelül összeesik az 1896-iki képviselőválasztásokéval, amelyek tudvalevőleg október 28-án vették kezdetüket. A törvény szerint az új választások kezdetét legalább huszonegy nappal meg kell előznie az országgyűlés berekesztésének. Amiből következik, hogy a mostani országgyűlés utolsó, szeptemberi ülészakának nem szabad szeptember 25-énél tovább tartania, hogy az új általános választásokat október közepén meg lehessen kezdeni. A mostani országgyűlésnek a megbízatása a törvény és alkotmány értelmében tudva levőleg november hó 22-ének éjjeli órájában önmagától megszűnik.

Négy új közigazgatási javaslat Széll Kálmán miniszterelnök, midőn a közigazgatás egyszerűsítésére vonatkozó törvényjavaslatot benyújtotta, ígéretet tett, hogy még a jelen országgyűlés folyamata alatt a fentelbi javaslattal összefüggő több előterjesztést fog benyújtani a képviselőháznak. Ezek az új javaslatok már készen vannak és a június 12-ikén összehívott országgyűlésen szét osztják azokat a képviselőház tagjai közt. A javaslatok a következők. A közszolgáltatásoknak egységesítéséről úgy a kivetésben, mint a behajtásban, a vármegyei pénzkezelésnek a kir. adóhivatalok hatáskörébe illesztéséről és járási számvevőségek életbeléptetéséről, végül pedig a hét éven felüli szegény árvagyermek gondozásáról szóló javaslat. A miniszterelnök reméli, hogy még a parlament nyári vakációjára előtt, de a jelen országgyűlés szeptemberi rövid záró ülészakában mindenesetre el lesznek intézhetők ezek a törvényjavaslatok.

A „TORONTÁL” tárcája.

Csokonai Vitéz Mihály.

Szavay Gyula

beszéde, melyet a hírlapírók debreceni gyűlésén elmondott.

Ihlessenek meg engem az összes istenek és különösen az a kettő, akiket úgy szeretlél és akik úgy szerettek, az egyik, a kedves, aki kezembe teremtette azt a hív lantot és aztán a másik, a még kedvesebbik, aki még érc státúdra is odanövesztette a venyigét, hogy otthonosan állj a halhatatlanság e magas oszlopán és meg legyen a régi természetes kedved a lantpengerésére — ihlessenek meg az összes istenek és különösen az a kettő: fényes Apolló és zamatos Bacchus, hogy kedvedre válogassam virágaimk mellé a téged üdvözlő szavakat, Csokonai Vitéz Mihály!

Dehogyan mondok ódat tehozád! Ha én most ódat mondanék, hátat fordítanál nekem, sőt talán olyant mormolna le ércajakad, hogy azt — mint egynémely versedet egykor — most is csak pontozva mernék kiszedni a lipcei typografusok. Nem jöttünk mi se szónokolni, se imádkozni ide, s nem is irástudók és farszeusok azok, akik rád függesztett szemmel téged körül állnak, lelkendező szóval felköszöntenek, rokonságot tartó szívvél mintegy szíven érintenek s meg vannak győződve, hogy te hallod őket s hogy te azon módon, amint szoktál, egyszer csak visszaköszönsz nekik s akiknek lelkében e hit alatt szinte megcsendül az a dévaj melódia, melyet megelevenülő ujjsaid e pillanatban lantodról talán tényleg lelküdenének, ha nem volna

ennek az intim jelenetünknek ilyen nagy, díszes néző közönsége, mely egy szobortól végre is több méltóságot és rátartóságot kíván, — hogy ki vagyunk tehát? megmondom egy szóval: Bohémia birodalmának száz utról együtvé seregelt fakó kis vándorcsoportja ez, mely ünnep napja legszebb óráját annak szenteli; hogy marékba szoritott virágát és szivéből kiharsanó szerelmes szózatát idehozza trónusod elé, — édes vidám Bohémiának regubeli királyfia, híres neves Csokonai Vitéz Mihály!

Ugy éreztük valóban, hogy e pillanatban ott hagyod érc köntösödöt és lejössz ide közénk, itt suttan el közöttünk nyájas enyelgéssel, parolázva, tegezsdbe szellemed, szinte halljuk, amint mondod: „hagyjátok abba édes szép eszéim, ne misérzetek nekem, hanem gyertek inkább, amoda a kollepium háta megé, tudok egy jó kis helyet, holott

Ambróziába mártott,
Másiásban megferesztett
Szavakat szó lágy danába
A gyenge rózsaszájú,
A tüzzemű leányka,
S a jázminos lugásban
Közös dallal köszöntjük
Dicséretes Liéust
A sziveket feloldó
A gondtörő Liéust, —

s egy kis gondtörő borocskát mellett elmondjátok nekem: micsoda ördög találmánya az a ti mesterségetek, hogy ti nem könyvből irtok már most, hanem olyan papírosra, amit ha ma elégetnek, holnap már újra él s amiben van minden, akár csak a görög boltos ládjájában, még egy-egy kis verscske is, mely úgy mosolyog abban a mindennapi betűmezőben, mint a virág a fűben vagy

„Mint a Korinti szülő
A túrkoros kalátsban.”

Es mi majd megvalljuk neked, édes dicső urunkbátyánk, hogy mi bizony újságírók vagyunk, törzsünk amaz Azrak törzse, mely Bohémia birodalmának legkavicsosabb tartományát miveli, amaz azrak törzse, mely egész esztendőben veszekszik az egész világgal, egyetlen egy nap akad egész esztendőben, egyetlen egy nap, amikor összejövünk és magunk közt veszekedünk. Ez a nap a mai. De lásd, amikor terölád lett szó, abban a pillanatban megszűnt köztünk a vita, fölünk telhetőleg nyájas lett az orcánk, félretettük a kihagyozott ceruzákat és virágot vettünk kezünkbe s úgy jöttünk ide, kezet kézbe fogva, mint a nagyapát köszöntő unokák, mert legyen bár közöttünk akármi harc és háboru, liberalizmus vagy reakció, amikor a te tiszteletéről van szó és te közöttünk megjelenés: csapot, papot, — sőt lapot felejtünk, Csokonai Vitéz Mihály!

Itt a muszáj ligetében, az ihletések virágos kertjében, hol emlékeket őriz minden tapodtat — hol jártál ábrándozva hajdan te magad és utánad azok a legjobbak, legnagyobbak, legmagyarabbak, kik mosolygó lelkükkel rajtad feledkeztek, ezertettek, követtek s ma már hozzád hasonlólag érc őrei ők is e földön a nemzeti geniushnak, a magyar virtushnak, — itt a muszáj ligetében, hol merengve nézte lépteid nyomát legátusi fekete tógájában a Toldy költője, hol lelkeddel társalogva csattogta dalát a szabadság pécscirtája, hol talán most is ez ő lelkük lengeti illatos fehér kezenőjét feléd az akácok lombjai alól, — itt az ihletések virágos kertjében, ahol szárnyas kis Anakreonok repkednek lantod ágára s légbeszállt dalaid töredékeit tanulgatják örök-

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 7/8-tól 8-ig urak részére is. A kádifürdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

Junius 2. Szőlőgazdák értekezlete a városházán délelőtt 1/2 10 órakor.

„ 3. A szerb egyházi dalárda műkedvelői előadása a színházban.

„ 28. Csikódíjazás a vásártéren.

— Rendkívüli vármegyei közgyűlés. Torontál vármegye törvényhatósági bizottsága f. évi junius 7-én d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlési tárgyak előkészítése szempontjából az állandó választmány junius 5 én d. u. 4 órakor ülészik.

— Torontál vármegye szinügyi bizottsága holnap délelőtt fél 12-kor a vármegye házában, a főispáni kis teremben ülést tart.

— Közgyűlés. A torontál vármegyei gazdasági egyesület f. évi junius 10 én d. e. 10 órakor tartja rendes közgyűlését a vármegye házában. Ezt megelőzőleg d. e. 9 órakor választmányi ülés lesz. A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Az alapszabályok 28. §-a értelmében elnök és két alelnök választása.
2. Az alapszabályok 20. §-a értelmében az igazgató-választmányi tagok megválasztása.
3. Jelentés a Torontál vármegyében létesíteni tervezett cukorgyár érdekében megindított mozgalomról.
4. Jelentés az egyesületi pénztár és az egyesület állattenyésztési alapjának állapotáról.
5. Új tagok felvétele.
6. Jelentés a folyó ügyekről.
7. Miniszteri leiratok és társegyesületek megkereséseinek bemutatása.
8. Indítványok.

— Esküvő. Diszes esküvő ment végbe Temesvárott pünkösd hétfőjén a püspöki rezidenciában. Turay Gyula, a hirneves festő, esküdött örök hűséget Maszák Leona kisasszonynak, Maszák Hugó, a főrendiházi sajtó-iroda főnöke leányának és Barabás Miklós hirneves festőművész unokahúgának. Tanúk voltak: Thallóczy Lajos udvari tanácsos és Fejérfataky László egyetemi tanár, történetíró. Desseffy Sándor megyés püspök megható beszéd kíséretében áldotta meg a két szerető szívet. Az esketésnél segédkezték a megyés püspöknek: Szentkláray Jenő dr. kanonok és az udvari papság, míg a theol. hallgatók jeles énekkara egyházi énekekkel emelték a szép aktus hangulatát. A fiatal pár és a néző nép délben a megyés püspök vendégei voltak.

— Lapunk felelős szerkesztője a debreceni hírlapírói kongresszusról ma visszaérkezett és átvette a lap vezetését.

lőtt buzgalommal, új meg új szerelmet öltöztetvén bele, — itt, ahol ez a hajthatatlan nyaku, magyar önértetű istenháza áll, kettős tornyában a „liberty-bell“-el, a szabadságharanggal, árnyékában a te hited mártírjainak kőszlopával, itt ezen a hozzád méltó helyen akartuk tiszteletünket tenni nálad, Csokonai Vitéz Mihály!

Fogadd szívesen virágainkat és szavainkat. A virágok bizonyosan tiszteni fognak neked, hiszen isten teremtményei és nem rontottunk rajtok semmit. Már a szavaink nem olyan ajánlatosak s nincsenek is úgy koszoruba kötve, mint ez a laurus; de azért el merjük épen a te színed előtt mondani, dicseő atyamesterük, mert nem vagy te ellensége a karakán ideáknak s jóra való tanítványaidat ismered fel bennünk. Büszkén is valljuk mi neked, hogy a te rendelkezésed szerint élünk, szeretjük mindazt, amit te szeretél, a Tempevölgy danáit, Olymp tréfáit, Bacchus nedűjét s Lillád kései testvérkéit: — bátorossággal állunk tehát előtted, nem vesszed te rossz néven, hogy én, kisorsolt szószólója vándor testvéreimnek, nem arany billikomból, hanem a te csikóbőrös kulacsodból köszöntök most reád, hiszen te tanítottad, hogy egy pipa a pindusi dohányból, egy pohárka a piros bakar levéből, egy dal az Anakreonéból és egy csók a Lilla a jakaról — minden idvességnél és és minden bölcseségnél többet ér.

Ugy is van, mert te mondtad és mert magunk is tapasztaljuk.

Es most kedves virágaink, boruljatok a lábaitok ennek a magyar poétának, térdig járjon a rózsában legalább a holta után ez a soklevelű virágos koszoru, ez legyen a mi névjegyünk, — erről tudd meg, hogy itt jártunk s hogy végtelen tisztelettel és szeretettel csókoltuk körül lelkünk a te kedves alakodat, Csokonai Vitéz Mihály!

— Tűzoltási tanfolyam. Tegnap vette kezdetét a közigazgatási tanfolyam hallgatók részére a belügyminiszter rendelkezése folytán létesített külön tűzoltási tanfolyam a helybeli tűzoltó őrtanyán. Az elméleti és gyakorlati előadások minden nap reggel 7 órától déli 12 óráig tartanak. Az előadásokat az orsz. központi tűzoltó-szövetség két képzett szakembere Köhler István feokendőgyáros és Kiss Károly mérnök, mint kiküldött szakelőadók látják el ritka buzgalommal. A hallgatók szombaton délelőtt 10-től 12-ig tartják meg a zárógyakorlatokat és vizsgát tessenek az elcsajátított ismeretek tudásából.

— Halálozás. Mint Budapestről értesítik lapunkat, ott vasárnap este rövid rosszullet után főeni Mocsonyi Jenő 54 éves korában meghalt. Az elhunytat özvegye, három fia, két leánya és nagyszámú rokonság gyászolja. A holttest Budapestről Fényre szállították, ahol gör. kel. ritus szerinti szertartással a családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetik.

— Vidéki hírlapírók közgyűlése. A vidéki hírlapírók országos szövetsége pünkösd hétfőjén tartotta évi közgyűlését Debrecenben. Vasárnap este a vasutnál Komlósy Artur helyettes polgármester és Konec Akos, a debreceni újságírói választmány elnöke, fogadta a vendégeket, kiknek soraiában voltak Kulinyi Zsigmond elnök, Barát Armin, Szávay Gyula alelnökök, dr. Brájer Lajos, Békefi Antal, Palócz László, Benedek Árpád, Miklós Gyula stb. Komlósy üdvözlőre Kulinyi felelt. Torontálból lapunk felelős szerkesztőjén kívül dr. Jesszenszky Géza (N. Szt. Miklós) vett részt a kongresszuson. Ezután az Angol királyné kertjében ismerkedési estély volt. Hétfőn délelőtt a kereskedelmi akadémia diszteremében volt a közgyűlés, melyet az igazgatóság ülése előzött meg. A közgyűlésen Kulinyi Zsigmond elnök üdvözölte az Újságírók Egyesületének küldötteit, valamint az Otthon képviselőit, akiknek nevében Szatmári Mór és Sas Ede mondtak köszönetet. Az elnök jelentette ezután, hogy a szövetség vezetői minden irányban iparkodtak az újságírói érdekeket előmozdítani. Palócz László föltűnik előterjesztette a számadásokat, melyek szerint a vagyion jelenleg 33 118 korona. A bevételt 15 411 koronára, a kiadást 10 800 koronára irányozták elő. A számadásokat elfogadták. Az alapszabályokat módosították. A tagdíjat 24 koronáról 12 koronára szállították le. Benedek Árpád indítványára elhatározták, hogy évenként 500 korona ösztöndíjjal egy-egy újságírói tanulmány-utra küldenek. A kormányt is felkéri hasonló ösztöndíj adományozására. Az aradi Kossuth-szoborra 100 kor. szavaztak meg. Elhatározták, hogy Szinnyey Jóssefet és Mezei Ernőt üdvözlik. A jövő évi közgyűlést Kassán tartják meg. Debrecennek vendégszeretetéért köszönetet szavaztak. A szövetség ezután Csokonay szobrához vonult s azt megkoszorúta. Itt Szávay Gyula igen szép beszédet mondott, melyet lapunk mai számának tárca rovatában egész terjedelmében közlünk. A nagyszámú közönség percekig tartó óvációban részesítette Szávayt remek beszédjéért. Délután 1 órakor a Bika szállodában diszebed volt, melyen Kiss Aron ref. püspök, Wolafka püspök, Rásó alispán, Simonffy polgármester és még több előkelőség is megjelent. A polgármester a királyt, Komlósy Arthur a vendégeket köszöntötte föl. Kulinyi válasszában Debrecen városát élte. Beszéltek még Kiss Aron, Wolafka Nándor püspökök, Szávay Gyula, Barát Armin, dr. Brájer Lajos, Jesszenszky Géza és még többen. A társaság több tagja kedden kirándult a Hortobágyra.

— Műkedvelői előadás. Hirt adtunk már róla, hogy a nagybecskereki szerb egyházi dalárda, több műkedvelő közreműködésével f. évi junius 3 án a városi színházban műkedvelői előadást rendez. Szinre kerül ez alkalommal Popovits Döme „Falsaiaink“ című énekes szerb népszövegű, a következő szereposztással: Jegyző — Erdelya Péter ur, Pista, irnok — Markovics László ur, János, gazda — Markov Lyubomir ur, Vata neje — Vilovszki Mara k. a., Rade, fiuk — Cavetkov Ráda ur, Antal, gazda — Popovics Bogdán ur, — Kata, neje — Tosits Deszanka k. a., — Szmiljana, Jovanka, gyermekei — Vukov Szavka k. a. és Mirkov Anka k. a., — Marko, Antal komája — Sztaiacs Milán ur, Dávid, korosmáros — Krsztonosits Péter ur, Marina, cipész leánya — Sztaiacs Marica k. a.,

Julcsa — Peits Mária k. a., Illés, pásztor — Gruncsics Dusán ur, Péter, harangozó és levélhordó — Vukov Péter ur, Birósági kiküldött — Balog István ur, I. paraszt — Miklija Gligor ur, II. paraszt — Kozlovacski Cs. ur, I. sváb — Sztaiacs György ur, II. sváb — Gruics Glisa ur, Dobos — Malbacski K. ur. Helyárak: földszinti 1. és 2. sz. és családi páholy 10 kor., földszinti páholy 8 kor., I. emeleti páholy 6 kor., II. emeleti páholy 4 kor., ártszék 1—24 ig 2 kor., 25—84-ig 1 kor. 60 fill., 85—140-ig 1 kor. 20 fill., állóhely 80 fill., karzat 40 fillér. Jegyek előre válthatók: Grosits J. könyvkereskedésében és az előadás estéjén a színházban Kezdeté este 8 órakor. Előadás után táncmulatság a szerb hitközség nagytermében.

— A Béga áldozata. Tegnap este 7—8 óra között az erdő alatt elfolyó Bégában, nem messzire a keskenyvágyú vasut hidjától többek társaságában fürdött egy hét éves árva fiu. Egyszerre azonban elveszthette lábait alól a talajt, s mivel uszni nem tudott, egy nagyot sikoltott és elmerült. Holttestét még nem fogták ki, sőt nevét sem tudják.

— A délmagyarországi tanító-egylet, mint már többször jeleztük, f. évi július hó 1., 2. és 3-án tartja 35-ik nagygyűlését Dettán. A helyi bizottság nevében Gabányi János főszolgabíró, elnök és Magyar Mihály tanító, jegyző, a következők közlésére kérték föl lapunkat:

A tanító gyűlésre jelentkezőket tisztelettel felkéri a rendező-bizottság, sziveskedjenek a jelentkezésnél határozottan nyilatkozni, vajjon a társaságban részt venni óhajtanak-e? Ez utóbbi esetben 2 kor. részvételi díjon kívül a társaságdíj 2 kor. 40 fill. is kegyesedjenek beküldeni.

A bejelentések legkésőbb f. é. junius hó 20-áig Várady Jakab bizottsági pénztároshoz Dettára intézendők, hová a részvételi díj, valamint a társaságdíj is beküldendő. Egyben kérjük a t. résztvevőket, sziveskedjenek az ide és visszautazás módját a jelentkezők alkalmával tudatni, hogy a megfelelő utazási jegyeket idejekorán megküldhessük.

Az ünnepély programja a következő: Julius hó 1-én. A Temesvár felől d. u. 1/4 órakor, valamint Bázias felől este 3/4 órakor vasuton érkező vendégek ünnepélyes fogadtatása a fogadó bizottság által. Bevonulás a községi háza s onnan elszállásolás. Este 7 órakor választmányi ülés a községi háza tanácsstermében s utána ismerkedési estély a „Kratzer Antal park“ millenium csarnokában.

Julius 2-án. Reggel 8 órakor istentisztelet. 9 órakor a nagygyűlés ünnepélyes megnyitása; üdvözlések, előadások — kedvező időjárás esetén a millenium csarnokban, ellenkező esetben a „Bellavista“ szálloda nagytermében. D. u. 1 órakor diszebed a „Bellavista“ szállodában.

1/3 órakor: Ovodai szakosztály ülése a Fröbel fée gyermekkertben, valamint a gazdasági szakosztály ülése a községi háza tanácsstermében.

3 órakor általános kirándulás Topolyára, Karátsonyi Jenő gróf ur v. b. t. t. rizstermelésének megtekintése.

8 órakor műkedvelői előadás s utána tánc. A műkedvelői előadás tiszta jövedelme a „Délmagyarországi Tanító-Egylet“ konviktusa javára fog fordíttatni.

Julius hó 3-án. Reggel 7 órakor egyleti rendes közgyűlés. Délben: 300 jelentkező esetében kirándulás különvonaton Magas Tátrába, ellenkező esetben csak másnap reggel a rendes személyvonattal.

— Egy nyerő, aki nem nyer. Lokai csek Fülöp ur, a perlaszi róm. kath. hitközség rokonszenves plébánosa azt a meglepő hirt tudatja velünk, hogy nem nyert 60.000 koronát, mint azt a lapok írják s így nem is adományozhatott a róm. kath. templomnak 24 ezret. Amidőn ezt a minden tekintetben elszomorító hirt olvasóinkkal tudatjuk, hozzátesszük még, hogy a nagy feltűnést keltő hirt a perlaszi közéletnek egy olyan alakjától kaptuk, akiről nem tétélezhetünk föl, hogy őt felültették, vagy hogy ő akarjon bennünket felültetni. Egyébként utánajárunk, meg tudandók, vajjon melyikünket csaptak be.

— Mulatság. Az aracsi önkéntes tűzoltó testület f. évi junius hó 2-ik napján este 8 órai kezdettel az aracsi „Szarvas“-fée vendégül kerti helyiségében, rossz idő esetén a teremben a testület szertára javára táncvigalmat rendez. Belépőjegy: személyjegy 80 fill., családijegy 2 korona.

— Családi idyll. Tót Aradácon Bartos András valami fölött összezőrdült a feleségével, szül. Jakubec Evával. Az asszony pergő nyelvűt a férj a már általa többször kipróbált módon ekarta megfékezni: felkapott egy nagy cserép talát és azt az asszony fejéhez vágta. Más alkalommal ez mindig sikerrel járt, de ez egyszer szomorú következménye lett a táldobásnak, mert az asszony fejét a sző teljes értelmében

meglátta, úgy hogy most életveszélyesen beteg. A cseréttalakkal dobálózó férjet feljelentették a nagybecskereki járásbírósnál.

Gyermekhulla. A szajáni határban egyik mezei kuthan egy 5-8 naposnak látszó gyermekhullát találtak, melyet, mint az orvosi vizsgálat kiderítette, még élő állapotban dobtak be. A tettes kérekerítése iránt a nyomozás folyik.

Kilencen egy ellen. Takaros helyre legény Torda községben ifj. Tóth István, amiből önként következik, hogy a falubeli leányoknál nagy sikerei vannak, sokkal nagyobbak, mint a többi legényeknek. Ezek aztán irigységből vasárnap este reálestek vagy kilencen az utcán és botokkal úgy elverték, hogy a szerencsétlenné tett szerencsés legényt lepedőben kellett hazavinni. A verekedő legényeket feljelentették a törökbecsei járásbírósnál.

Uj cigány primás. Tegnap és ma városunkban időzött Veres Tóni jó hírnevű debreceni cigány primás, aki 12 tagból álló zenekarával nálunk akar végleg megtelepedni, minthogy Mitó-ék távozása következtében kevesebb van egy jó cigány-zenekarral.

Irodalom.

A magyar kisipar jövője.

A kézműesség jövő alakulása. A magyar kereskedelmi- és iparkamarák szakirodalmi pályázatán koszorúzott pályamű. Írta: Gerster Miklós kir. felügyelő. Ara 2 korona, kiadja a magyar kereskedelmi- és iparkamarák szakirodalmi alapja.

Felül a statisztikai jelentésekből összerótt, sablonos szakmunkákon, igazi közgazdasági értékű munka az, amelyet a kamarák szakirodalmi alapja a pályadíjjal koszorúzott. Egy emberéletre való tanulmányozás, mely alapos tudás és a jelennek közvetlen tapasztalata nyilatkozik meg benne. Nem sir, nem nyög a kisipar nyomorult helyzetén, nem gyur frázisokat az iparpártolási énekek rendes sablonjára, hanem alaposítással, visszatérve a multak legelejére, pillantást vetve a velünk versenyző külföldre és kiméltlenül róva a hibákat, akármilyen részen vannak, megfesti az iparnak bajokkal tele képét. Es ez a kép nem impresszionista mázolás, nincsenek rajta elnyújtva szecesszionista módon egyes vonások, hatásadásó sötét háttér, ködös plain air nincs rajta: komoly, becsületos, történelmi festmény az. Es e tekintetben nem felel talán meg egészen a címének s a pályakérdés tételének: a kisipar jövőjét csak igen kis részben fejtegeti és inkább a jelen helyzetet festi. Ugy érzi, aki végig olvassa, mintha az első kötete lenne egy nagyszabású munkának s a második kötet fogja csak az elsőnek adatai alapján megmutatni, hogy mi vár, mi várható és remélhető a jövőben a magyar kisipar terén. De megtalálja az ember önként a mentséget, a mult és a jelennek okokkal támogatott helyzete maga adja meg tanulságot, hogy mit tegyünk a jövőben.

„Nézzük végig az ókortól kezdve napjainkig az ipar alakulását — így kezdi — s ennek meg is felel. Róma közgazdaságán kezd, ismerteti a céhintésményt, a céhek klasszikus földjén Németországon és egyebütt. Ezen közben néhol terjengős, de az érdekességben és tanulságban nem szűkölködik. A magyar céhélet ismertetése önálló munkának válnék be. Oksszerűen csoportosítja az ipari statisztika adatait. Megtudjuk, hogy Ausztria még 1898-ban is százhatvanhat millió korona értékű pamutárut, 133 millió korona értékű gyapjúárut hozott be Magyarországra; élénk tartja azt a megdöbbentő adatot, hogy a Magyarországra hozott árak között — enyhe számításal — száz millió korona értékű olyan cikk van, a melyet kézművesek készítenek, tehát a melyiket nálunk is el lehetne készíteni. Például: a lábbeli készítésnél (ez most a legaktuálisabb) a 18,2 millió korona értékű behozatalt, ha fölőstának a Magyarországon levő 59.000 cipész között, egy egy mester átlag 320 koronával keresne többet évente. Es ha például mind azt a női ruhát, a melyet a külföldről hoznak be, Magyarországon készítenék el, a női szabók mai létszáma mellett átlag 2560 koronával szaporodnék meg egy-egynek a keresete.

Egy-egy kipécézett adat ez az ezer közül. Ilyenekből, meg a gyakorlat adataiból világítja meg Gerster Miklós a magyar kisipar helyzetét magyar ember, ha elolvassa, bizony elszomorodik. Es ha elolvassuk, akkor nem keressük a bűnbakokat, valamennyiünkben van a hiba, az egyikben jobban, a másikban kevésbé.

A ki azonban feleletet várna e könyvből arra, hogy mivel kellene tehát a jövőt megalkotni, azt csalódás érné. A remediumok között kettőt említ föl a könyv: az ipari tárházak és az ipari szövetségek eszményét. De egyikben maga hoz föl példákat, adatokat mind a kettő ellen, s csak a kiadó szövetséget (a melynél

a tagok a kereskedelem céljaira nem dolgoznak, éppen csak annyit, a mennyire megrendelés van) ajánlja föltétlenül. De ennél se tud megnyugtani, hogy azok a gyakorlatban okvetlen meghoznák a várt lidvös hatást. A bölcsék követ egyikben se fedezik föl, s a könyv olvasója elszomorodis a jelen láttára, de vigasztalót nem kap a jövőre.

De azért a munka korántsem hiányos. Meg van a nagy értéke, hogy a kisipar állapotának hü fotografája, és ennek le is vonja a konzekvenciáit, a melyekből okulni lehet. Jó lenne, ha minél többen elolvassák, meg lenne akkor az a hatása, hogy mindenki átlátna, ha így maradunk. lassan-lassan egészen elzüllick az ország általános gazdasági helyzete. S az olvasás közben talán megszületnék az igazi megváltó eszme: mit is kellene hát csinálni?

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Érvényes 1901. május hó 1-től.

Erkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Verseccről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunárról: este 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 33 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolyára: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseccre: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra: reggel 8 óra 25 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 40 p.
Karlova—Magy-Kiskindára: reggel 5 óra 58 p.

TÁVIRATOK.

A delegációkból.

Budapest, május 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: A magyar delegáció hadügyi albizottsága mai ülésében Münnich Aurél előadó hosszabb beszédben elfogadásra ajánlja a költségvetést. Ugron Gábor kérdést intéz a hadügyminiszterhez, vajjon foglalkoztak-e már a két éves szolgálati idő kérdésével. Kérdezi továbbá, hogy mi van az új ágyuanyaggal, mert nálunk mindig csak a delegációk ülési után állanak elő a reformokkal. A költségvetést nem szavazza meg.

Ujabb bur győzelem.

Budapest, május 29. (A „Torontál” eredeti táv.) Brüsszelből sürgönyzik, hogy oda érkezett megbízható jelentések szerint a burok Kralkeuvel mellett, Pretória közelében erősen megverték a Beyers és Breitenbach vezérlete alatt álló angolokat, akik 49 halottat, 150 sebestültet, 600 foglyot és 6 ágyut vezitettek.

Pestis.

Budapest, május 29. (A „Torontál” ered. távirata.) Hongkongból táviratozzák, hogy ott a pestis rohamosan terjed; naponta 30 haláleset fordul elő.

Határidő-üzet.

Budapest, május 29. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Kielégítő kínálat mellett megfelelő volt. a vételkedv is. Az árak 5 fillérral javultak. Készáruban eladtak 25.000 mm. búzát. Déli zárlatkor a határidőüzletben a következő jegyzések fordultak elő:

Buza októberre	7.84—7.86
Rozs „ „	6.73—6.75
Tengeri júniusra	5.80—5.81
„ októberre	5.37—5.38
Repcse júniusra	12.85—12.90

Budapesti gabonátözsde.

Budapest, 1901. május 29.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára		
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig	
Bánsági	6	78	7.35	7.45	80	0.—	0.—
Tiszavidéki	„	76	7.50	7.60	80	7.90	8.—
Pestvidéki	„	76	7.50	7.60	80	7.80	7.90
Bácskai	„	76	7.50	7.60	80	0.—	0.—
Rozs	uj	elsőrendű	70—72	7.20	7.35		
„	„	másodrendű	—	7.10	7.20		
Árpa	„	takarmány	60—62	6.40	6.75		
„	„	égetni való	62—64	6.10	6.80		
„	„	sörfőzésre való	64—66	0.—	0.—		
Zab	„	—	39—41	6.70	6.85		
Tengeri	0	bánsági	—	0.—	0.—		
„	0	másnémet	—	5.35	5.40		

Nyilttér.)

PINCZÉR
EGY ÖVEG
KRONDORFIT!

BORHOZ LEGJOBB!
KITÜNŐ ASZTALVIZ
ÉS
NYÁLKAOLDÓ GYÓGYITAL.
NEHEZEN EMÉSZTŐ, GYOMOR-
HURUTNÁL KITÜNŐ HATASA
VAN! 83—25.19
FŐRAKTÁR:
ARMBRUSTER JÓZSEF ezégnél.

*) Az e rovat alatt közöltekt nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

6150/1901. sz.

M. kir. államasutak.
Üzletvezetőség Miskolc.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államasutak miskolci üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet Zsolca állomáson új emeletes felvételi épületnek elő állításához szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Miskolcon a m. kir. államasutak üzletvezetőségének pályafentartási és építési osztályában (Szemere utca 29. sz. I. emelet) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1901. évi június hó 8-án déli 12 óráig kell benyújtani alulírott üzletvezetőség I. általános osztályánál.

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva össze-fűzve és lepecsételt borítékban a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a Zsolca állomáson létesítendő felvételi épületre.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1901. évi június hó 7-én déli 12 óráig 1200, azaz egyezerkettőszáz korona bántpénz teendő le a m. kir. államasutak miskolci üzletvezetőségének gyűjtő-pénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban. A bántpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Az értékpapírok legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Posta útján beküldött ajánlatok és bántpénzek térüi bevénnyel adandók fe.

Miskolc, 1901. május hó 20 án.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjaztatik.)

1616. kig. 1901. szám.

587-1.1

Arverési hirdetmény.

Gyér község urbéri területén gyakorolható vadászati jog 1901. évi május hó 1-től hat (6) egymásután következő évre f. évi június hó 16-án d. e. 9 órakor Gyér község házában a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adni.

Gyéren, 1901. évi május hó 25-én.

Franz Miklós,
bíró.

Versenytagyalási hirdetmény.

Oroszlámos község elöljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a községi képviselőtestületnek 2/1901. sz. a. hozott s megvehetőségileg jóváhagyott határozata alapján 10 000 korona költséggel felepitendő község ház vállalatára folyó évi június hó 2-dik napjának d. e. 9 órájkor zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli árlejtés tartatik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen vállalatot elnyerni óhajtják, miképp ajánlataikat az árlejtés napjáig a község elöljáróságához betérjessék, hol is a terv és költségvetés ez idő alatt betekinthező.

Oroszlámos, 1901. május hó 16-án.

Hoffer József, **Nikolin Szvetozár.**
jegyző. (584-3.8) bíró.

Nagy elegáns lakás kiadó,

6 lakószoba, 2 cselédszoba, fürdőszoba, teljesen elkülönített nagy pince, padlás és minden igénynek megfelelő mellék helyiségekkel, f. évi november 1-től, tovább 1 egész vagy több évre, alólírott nál.

Menczer Lipót,
melencei-utca 289/7.

496-x.5

Arverési hirdetmény.

Alólírott, mint a Csabza községi ingatlan vagyonszármazéka által közhírré tétetik, hogy nevezett község 242 holdból álló jó minőségű legelője folyó évi június hó 7-én Csabza község házában tartandó nyilvános árverésen 1901. évre a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adni.

Felhivatnak az árverési szándékozók, hogy 400 korona bánatpénzzel ellátva a kitért időben és helyen megjelenjenek, vagy írásbeli zárt ajánlataikat ugyanannyi bánatpénzzel az árverést megelőző napig alólírott Szerb-Ittebére beküldjék, a kinél is az árverési feltételek bármikor betekinthezők.

Kelt Szerb-Ittebén, 1901. évi május hó 23-án.

Engelmann Márton,
zárgondnok.

645-3.2

A ki vagyont

legelőidő alatt megkészszeretni, sokszorosítani

akarja, ragadja meg a jelenlegi rendkívül kedvező időpontot. Leleltérő tanácsot szolgálat.

„Das Goldland.“

az osztr.-magyar „Finanz-Rundschau“ melléklete Wien I., Graben 28.

Próbazámok ingyen és bérmentve.

(543-6.1)

TROPON tápláló és erősítő szer, a legjobb és legolcsóbb fehérnyekészítmény, kapható a következő alakokban:

TROPON por-alakban, a hus legelőidő részé, liszta fehérnye, ételekhez keverve tápláló erejüket sokszorosán fokozza.

VAS-TROPON egyesíti magában a vas-erősítő hatását. A vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség legjobb orvosszere.

TROPON-CACAO a legelőidő reggeli ital, liszterte tápláló, mint a közönséges cacao, melynek legfinomabb fajtájával készül.

TROPON-GYERMEKTÁP-LISZT a legértelmesebb és legmegbízhatóbb gyermektápláló. Egyedüli igazi pótszere az anyatejnek. Nagy Tropin (fehérnye) tartalma következtében tápláló ereje nagyobb, mint minden más tápláló. (533/b-10.1)

Kaphatók minden gyógyszerárban.

1025. szám árva 1901.

542-8.2

H i r d e t m é n y.

Nagybecskerek rend. tan. város 1900. évi gyámpénztári mérlege ezennel 15 napon át közszemlélre kitétetik és ezen időn belül a városi számvétség hivatalos helyiségében megtekinthező.

Nagybecskerek, 1901. évi május hó 25-én.

Dr. Grandjean József,
polgármester,
mint városi árvaszéki elnök.

76081. szám 1901.

Magy. kir. államvasutak.

H i r d e t m é n y.

Vadhus küldemények szállítása különleges kocsikban.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága értesíti az érdekelt szállító feleket és különösen a vadász közönséget, hogy a friss hus szállítására rendelt és hűtőkészülékkel felszerelt különleges kocsijai a vadhus küldemények szállítására is kiválóan alkalmasak.

Ily kocsik kiállítása első sorban a távoli állomásokra és kocsis és fuvarvelekenként legalább 5000 kg. súly feladása esetén igényelhető. A kocsit mindenkor az illető feladási állomáson írásbelileg vagy táviratilag legalább 48 órával előzetesen kell megrendelni.

A hűtőkészülék jéggel való megtöltéséről a feladó tartozik gondoskodni.

Budapest, 1901. május hó 25-én.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

2610. kig. szám 1901.

541-2.2

H i r d e t m é n y.

Alólírott község elöljáróság részéről közhírré tétetik, hogy Román-Petre község területén gyakorolható vadászati jog 1901. évi augusztus hó 15-től 1907. évi augusztus hó 15-ig terjedő 6 évi időtartamra 1901. évi június hó 8-án d. e. 10 órakor Román-Petre község tanácstermében tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni.

A vadászterület 13059 kat. hold s abban az 1883. XX. t. c. 2. §-ában körülírt külön területek nem foglaltatnak, t. i. ilyenek nem léteznek.

A kikiáltási ár 153 korona, melynek 10%-a bánatpénzzel az árverést vezető kezeihez leteendő, avagy a szabályszerű zárt ajánlathoz csatolandó.

A részletes feltételek Román-Petre község jegyzőjénél a hivatalos órák alatt betekinthezők.

Román-Petrén, 1901. évi május hó 23-án.

A község elöljáróság.

68996/1901. sz.-hoz.

Magy. kir. államvasutak

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1902. évben esetleg 6 éven át szükséges öntött vasalkatrészek szállításának biztosítását óhajtja, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi június hó 11-én déli 12 óráig betérjesszandók, a bánatpénz pedig f. évi június hó 10-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyancsak a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 75.) megtekinthezők.

Budapest, 1901. május hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Két szoba, konyha és a szükséges mellék helyiségekkel álló

=lakás=

azonnal kiadó

Zápolya-utca 1. szám alatt.

419-x.24

Borosznó gyógyítófürdő.

Zólyomgyégyében. Vasút-állomás. Posta és távirtda.

Vadregényes fenyvesek közepette. Tiszta, ózondus levegő. Erdei sétautak. Magas forrású vizvezeték. A glaubersós gyógyítóforrások kitűnő hatásuk, heveny és idült gyomor- és bélhurut, máj- és hólyagbajoknál.

Hidegvíz gyógyítóintézet.

Masszázs, villamozás, svéd torna, Knelp-féle gyógyító mód. Meleg ásványvíz és fenyőfürdők.

Allandó fürdőorvos: Luezy Gusztáv dr. v. székesfehérvárii kórházi orvos. Gyógy-szertár. Lawn-tennis, tekepálya, cigányszene.

Lakás: 8-16 korona egy szoba heti bérlete ágyneművel együtt.

Étkezés: leves 20 fillér, főzelék 60 fillér, tészta 50 fillér, sütek 80-100 fillér étlap szerint. Gyógyasztalnál reggeli, ebéd és vacsora heti ára 22 kor. 40 fill. személyenkint. Bővebbet alulírt tulajdonosnál.

466-10.6

ROSENAUER LAJOS, Besztercebányán.

A jóból a legjobbat!

Kerékpár-kellékek mindig raktáron.

Javitó műhely.

Csak elsőrendű kerékpárokat tartok raktáron, melyek a világpiacra és szakemberek által legjobb minőségűeknek elismertettek, u. m.: „Waffenrad“, „Dürkopp“, „Helical-Premier“, „Noricum“ (lánc nélküli, kitűnő minőség).

(286-46.22)

Novák J. C., Nagybecskerek.